

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/33/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2320203105
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2320203105.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Slováčkovej a sudcov JUDr. Ľuboslavy Vankovej a Mgr. Jozefa Mačēja v právnej veci žalobcu: AUTOCENTRUM AAA AUTO a.s., IČO 47 918 101, so sídlom Panónska cesta 39, Bratislava, zastúpený advokátom: Mgr. Mariánom Balážom, so sídlom Tešedíkova č. 59, Bratislava, proti žalovanému: I. B., nar. XX. Q. XXXX, trvale pobytom Q. XXX/XX, W., zastúpený splnomocnencom: JUDr. Ivan Rendek advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Šafárikova 1522/42, Galanta, o zaplatenie 12.115,70 eur, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Galanta č.k. I7C/39/2020 - 450 zo dňa 22. decembra 2020, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .
- II. Žalovanému priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom 1. žalobu zamietol, výrokom II. žalovanému priznal voči žalobcovi právo na náhradu trov konania vo výške 100%, o ktorých bude rozhodnuté osobitným uznesením súdom prvej inštancie. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 52 ods. 1 až 4, § 52 ods. 2 tretia veta, § 100 ods.1, ods.2, § 101, § 48 ods. 1, ods. 2, § 544 ods. 1 až 3 zákona Č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej iba „OZ“), § 255 ods. 1, ods. 2, § 262 ods. 1, ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej iba „CSP“). Súd prvej inštancie vecne argumentoval tým, že žalobca sa svojou žalobou domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť mu 13.131,50 eur s príslušenstvom a náhradu trov konania. Medzi účastníkmi konania bola dňa 17. februára 2007 uzavretá kúpna zmluva, na základe ktorej žalobca kúpil od žalovaného motorové vozidlo továrenskej značky Škoda Octavia EČV: GA 392VB, VIN: TMBDG4I U 342895323 s príslušenstvom, pričom kúpna cena predstavovala 365.000,- niekdajších Sk (12.115,78 eur). Vykonaním expertízy v Kriminialisticko-expertíznom ústave Policajného zboru SR v Bratislave bolo zistené, že došlo k úmyselnému pozmeneniu výrobných čísel karosérie a motora, následne došlo k odstúpeniu od kúpnopredajnej zmluvy Q. X., ktorý od žalobcu odkúpil motorové vozidlo a následne dňa 3. septembra 2007 odstúpil od zmluvy so žalovaným žalobca. Žalobca si pôvodne svojou žalobou uplatňoval vrátenie kúpnej ceny za motorové vozidlo 12.115,78 eur a tiež ušlý zisk vo výške 1.015,70 eur. Žalovaný vzniesol námietku premlčania. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní a výsluchom strán sporu, výsluchom svedka G. B., oboznámením sa s listinnými dôkazmi, kúpnu zmluvou, odstúpením od zmluvy učeným X. dňa 25. júna 2007, odstúpením od zmluvy učené žalobcom dňa 3. septembra 2007, obsahom spisu OR PZ Bratislava V., č.k. ORP-347/0EK-B5-2010 dospel k záveru, že sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu, že žalovaný bol v čase predaja zamestnaný a predaj vozidiel nepredstavoval predmet jeho podnikania. Na otázku premlčania preto aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka § 100 ods. 1, 2 a § 101 OZ. Žalobca listom zo 3. septembra 2007, ktorý bol doručený žalovanému 11. septembra 2007 odstúpil od kúpnej zmluvy, výzvu na vrátenie kúpnej ceny

žalovaný prevzal 11. septembra 2007 a začala mu plynúť trojdňová lehota na zaplatenie, ktorá skončila 14. septembra 2007 a teda od 15. septembra 2007 sa dostal do omeškania a žalobcovi v tento deň začala plynúť trojročná doba, v ktorej mohol uplatniť svoj nárok na súde. Trojročná lehota žalobcovi však skončila 14. septembra 2010, žalobca podal žalobu 15. decembra 2010, to znamená, že nárok neuplatnil v zákonnej lehote, nárok sa premlčal, z tohto dôvodu súd prvej inštancie žalobu zamietol. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1, ods. 2 a § 262 ods. 1, ods. CSP a to tak, že žalovanému priznal voči žalobcovi právo na náhradu trov konania vo výške 100%.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu podal včas odvolanie žalobca. Dôvodil, že rozsudok súdu prvej inštancie napáda z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP), a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP). Žalobca uviedol, že svoj nárok na zaplatenie požadovanej sumy neodvodzoval z povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu, ale počas celého konania požadoval vrátiť kúpnu cenu za motorové vozidlo z dôvodu odstúpenia od kúpnej zmluvy resp. požadoval od žalovaného vydať bezdôvodné obohatenie. Žalobcovi nie je zrejmé, z akého dôvodu súd prvej inštancie posudzoval nárok žalobcu ako zmluvnú pokutu, keď v predchádzajúcich rozsudkoch súd prvej inštancie konštatoval vznik bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného. Žalobca s právnym názorom súdu prvej inštancie, že sa jedná o spotrebiteľský vzťah nesúhlasí a to s poukazom na dohodu medzi žalobcom a žalovaným o pôsobnosti Obchodného zákonníka. Za nesporný považuje názor súdu prvej inštancie (ako i názor NS SR) o aplikácii právnej úpravy účinnej od 1. mája 2014, a to § 5b z.č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa a § 52 ods. 2 veta tretia OZ spätne z hľadiska stability občianskoprávných vzťahov. V čase uzatvorenia kúpnej zmluvy žalobcu so žalovaným nebola účinná žiadna právna norma, ktorá by zakazovala právo dohodnúť pôsobnosť Obchodného zákonníka v spotrebiteľských zmluvách. Žalobca preto túto dohodu o použití Obchodného zákonníka považuje za platnú, pričom jeho právny názor podporuje aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 M Cdo 20/2009. Žalovaný, od roku 2005 pracoval v oblasti automobilizmu a predal žalobcovi osem až desať motorových vozidiel v priebehu rokov 2005 až 2007. Vzhľadom na tieto okolnosti žalovaný nie je v danom vzťahu spotrebiteľom. Súd prvej inštancie tým, že na záväzkový vzťah medzi účastníkmi použil ustanovenia Občianskeho zákonníka a neprihliadol na dohodu medzi žalobcom a žalovaným o pôsobnosti Obchodného zákonníka, vec nesprávne právne posúdil. Žalobca ďalej namietal nemožnosť uplatnenia námietky premlčania pre ustanovenie § 107 ods. 3 OZ. Dôvodil, že v danej veci oproti sebe stojí právo na vydanie peňažného plnenia (bezdôvodného obohatenia predstavujúceho kúpnu cenu), ktoré sa premlčuje oproti povinnosti vydať vozidlo žalobcom žalovanému. Vzhľadom na to, že v tomto prípade nie je možné zo strany žalobcu uplatniť námietku premlčania nároku žalovaného, súd prvej inštancie mal postupovať tak, že v zmysle ust. § 107 ods. 3 OZ na námietku premlčania žalovaného nemal prihliadnuť. Zdôraznil, že si svoju povinnosť vydať motorové vozidlo splnil tým, že toto vydal polícii Slovenskej republiky, ktorá zabezpečila jeho vrátenie osobe, ktorej svedčilo vlastnícke právo. Vzhľadom na vyššie uvedené právne názory a právne princípy, podľa žalobcu v tomto prípade je potrebné dať prednosť takému výkladu kúpnej zmluvy medzi stranami sporu, že kúpna zmluva bola platne uzavretá a skutočnosť, že predávajúci v čase jej uzavretia nebol vlastníkom motorového vozidla, nie je dôvodom pre aplikáciu ust. § 39 OZ. Žalobca so žalovaným uzavreli ohľadne motorového vozidla platnú kúpnu zmluvu a žalobca následne, po zistení právnej vady na predmete kúpy, využil svoje právo a od kúpnej zmluvy odstúpil, v dôsledku čoho vznikla medzi stranami povinnosť vydať si navzájom poskytnuté plnenia. Žalobca si svoju povinnosť splnil a predmet kúpy vydal oprávnenej osobe. Žalobca navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil, alebo zmenil tak, že žalobe vyhovie a uloží žalovanému povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania.

3. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný. Namietal tvrdenie žalobcu v odvolaní, že v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy medzi účastníkmi konania malo vozidlo pozmenené VIN číslo, z čoho jednoznačne vyplýva, že žalovaný mal predatť vozidlo pochádzajúce z trestnej činnosti a porušiť tak ustanovenia kúpnej zmluvy. Dodal, že žalovaný predal vozidlo žalobcovi 17. februára 2007 a žalobca predal toto vozidlo Q. X. 14. marca 2007, vozidlo mala pritom užívať minimálne ešte aj P. I., ktorá s vozidlom disponovala v čase, keď bolo vozidlo zaistené políciou. Uviedol, že odo dňa, ako vozidlo odišlo z jeho dispozície až do momentu jeho zaistenia, prešli viac ako tri mesiace. Súd prvej inštancie pri úvahách o premlčaní nároku žalobcu správne poukázal na to, že kúpna zmluva zo 17. februára 2007 je vzťahom spotrebiteľským. Má za to, že pokiaľ by v danom prípade nebol nárok žalobcu posudzovaný ako nárok na zmluvnú pokutu, ale ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 17. februára 2007, ako to v minulosti napr. konštatoval aj odvolací súd v rozsudku sp. zn.

24Co/149/2016, aj v takom prípade by bol nárok žalobcu premlčaný. Poukázal, že žalobca si v minulosti svoj nárok dokonca uplatnil aj ako nárok na náhradu škody (napr. na pojednávaní konanom dňa 19. mája 2011). Nárok na vrátenie kúpnej ceny z neplatnej kúpnej zmluvy je nárokom podmieneným zo zákona povinnosťou vrátiť druhému účastníkovi to, čo sa získalo za kúpnu cenu. Ustanovenie § 107 ods. 3 OZ vylučuje vznik neprípustnej rovnováhy, ktorá by mohla vzniknúť typicky pri kúpnej zmluve, kde vydanie veci pre nepremlčateľnosť vlastníckeho práva nie je ohrozené uplynutím doby, zatiaľ čo právo na vydanie peňažného protiplnenia premlčaniu podlieha. Ustanovenie § 107 ods. 3 OZ však upravuje iba prípady synalagmatických záväzkov, kde na jednej strane stojí právo, ktoré sa premlčuje, a na druhej strane právo nepremlčateľné. V danej veci proti sebe stojí právo žalobcu na vrátenie kúpnej ceny z neplatnej zmluvy voči žalovanému ako predávajúcemu, ktorý však nikdy vlastníkom predmetnej veci nemohol byť a nedisponuje žiadnym nepremlčateľným právom. Žalovaný poukázal na uznesenie NS SR sp. zn. 32 Obo 885/2003 a uznesenie ÚS SR zo 7. júla 2016 č.k. I. ÚS 421/2016-14. Navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

4. K vyjadreniu žalovaného sa vyjadril žalobca tak, že s úvahami žalovaného nesúhlasí. Odkazuje na závery expertízy č. DU-904/Vk-2007 v Kriminialisticko-expertíznom ústave PZ v Bratislave zo 4. júna 2007, keď žalovaný navyše tieto svoje tvrdenia (vrátane hypotetického tvrdenia o zámene motorových vozidiel) počas celého trvania tohto sporového konania relevantným spôsobom nepreukázal, a teda neunesol dôkazné bremeno. Žalobca zotrváva na svojich doterajších tvrdeniach, v zmysle ktorých žalovaný nebol spotrebiteľom napriek skutočnosti, že kúpnu zmluvu uzatváral ako fyzická osoba. Žalovaný sa preukázateľne zaoberal motorovými vozidlami, ako zamestnanec spoločnosti prevádzkujúcej technickú kontrolu posudzoval ich technický stav, a teda keď ním skôr nadobudnuté vozidlo ponúkol na predaj žalobcovi, nebol v pozícii spotrebiteľa, ale odborne zdatnej osoby. Žalobca zotrváva na svojom návrhu sformulovanom v odvolaní, t.j. navrhuje, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil, alebo aby tento zmenil tak, že žalobe vyhovie a uloží žalovanému povinnosť nahradiť trovy konania žalobcu.

5. K vyjadreniu žalobcu sa vyjadril žalovaný. Uviedol, že žalobca síce poukazuje na výsledky expertízy, podľa ktorej boli na predmetnom vozidle jednoznačne pozmeňované identifikačné znaky, avšak z expertízy nevyplývalo, kedy malo k pozmeňovaniu dôjsť. Nebolo vôbec vylúčené, že k pozmeňovaniu mohlo dôjsť až po podpise kúpnej zmluvy zo 17. februára 2007. Opätovne poukazuje na to, že tento spor už bol odvolacím súdom opakovane prejednaný, pričom posledným rozsudkom Krajského súdu Trnava č.k. 24Co/149/2016-354 zo dňa 20.9.2017 bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Galanta č.k. 8C/93/2011-312 zo 16. februára 2016, ktorým bola rovnako žaloba v celom rozsahu zamietnutá. Dovolacím súdom v uznesení sp. zn. 7Cdo/259/2018 zo 23. júla 2020 bolo pritom súdu prvej inštancie a odvolaciemu súdu vytknuté len to, že súdy mali v konaní namiesto pôvodného žalobcu konať s jeho právnym nástupcom. Táto procesná vada bola následne súdom prvej inštancie odstránená. Vzhľadom k tomu, že žalovaný považuje napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny navrhuje, aby ho odvolací súd v celom rozsahu potvrdil.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP) postupom na nariadenom odvolacom pojednávaní (§ 385 ods. 1 CSP) zopakoval dokazovanie (§ 384 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny a je dôvodné ho potvrdiť (§ 387 ods. 1 CSP).

7. Predmetom konania je nárok žalobcu na zaplatenie 12.115,70 eur titulom vydania bezdôvodného obohatenia z neplatnej kúpnopredajnej zmluvy. Súd prvej inštancie vo veci rozhodol prvýkrát rozsudkom Okresného súdu Galanta z 26. apríla 2012 č.k. 8C/93/2011-157 a to tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 12.115,80 eur so 14,25% ročným úrokom z omeškania od 12. septembra 2007 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku a v ostatnej časti žalobu zamietol a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy konania v sume 787,50 eur a k rukám právnej zástupkyne žalobcu 1.766,90 eur. V dôsledku včas podaného odvolania žalovaným odvolací súd, Krajský súd v Trnave uznesením zo 16. augusta 2013 sp. zn. 23Co/244/2012 napadnutý rozsudok vo vyhovujúcej

časti zrušil a vec vrátil v zrušenom rozsahu na ďalšie konanie. Súd prvej inštancie, Okresný súd Galanta druhým rozsudkom zo dňa 10. júna 2014 č.k. 8C/93/2011-240 opätovne vo veci rozhodol tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 12.115,80 eur so 14,25% ročným úrokom z omeškania od 12. septembra 2009 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku a opätovne uložil žalovanému i povinnosť nahradiť trovy konania žalobcovi. I tento rozsudok bol uznesením odvolacieho súdu, Krajského súdu v Trnave z 26. augusta 2015 sp. zn. 24 Co 567/2014 zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. V poradní tretím rozsudkom zo 16. februára 2016 č.k. 8C/93/2011-312 Okresný súd v Galante žalobu žalobcu zamietol. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie rozsudkom z 20. septembra 2017 sp. zn. 24Co/149/2016 potvrdil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonnej lehote dovolanie žalobca. Najvyšší súd uznesením z 23. júla 2020 sp. zn. 7 Cdo/259/218 (č.l. 430) rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/149/2016 z 20. septembra 2017 ako aj rozsudok Okresného súdu Galanta č.k. 8C/93/2011-312 zo 16. februára 2016 zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Galanta na ďalšie konanie, dôvodom zrušenia veci bolo, že oba sudy rozhodovali o žalobe žalobkyne AUTOCENTRUM AAA AUTO a.s. so sídlom v Bratislave, Panónska cesta č. 39, IČO: 35 858 699, ktorá v čase rozhodnutia právnou subjektivitou nedisponovala, keďže bola vymazaná k 6. augustu 2015 z obchodného registra avšak s právnym nástupcom a právnym nástupcom a je potrebné s týmto v konaní pokračovať. Následne okresný súd rozhodol e napadnutým rozsudkom z 22. decembra 2020 č.k. 17C/39/2020-450 tak, že žalobu zamietol a žalovanému priznal voči žalobcovi právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

8. Predmetom odvolacieho konania je posúdenie správnosti napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie v zmysle odvolacích námietok odvolateľa. Ako prvý odvolací dôvod žalobca vymedzil nesprávny záver súdu prvej inštancie o posúdení nároku žalobcu o zaplatenie 12.115,70 eur ako nároku žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty. Ako druhú námietku uvádzal nesprávnosť posúdenia vzťahu žalobcu a žalovaného ako vzťahu spotrebiteľského. Treťou námietkou poukázal na nemožnosť prihladnutia na uplatnenú námietku premičania žalovaným pre § 107 ods. 3 OZ. Napokon ako štvrtú námietku uvádza nedôvodnosť aplikácie § 39 OZ majúca za to, že kúpna zmluva bola platne uzavretá.

9. Odvolací súd po prejednaní veci na nariadenom odvolacom pojednávaní, po čiastočnej modifikácii odvolacích dôvodov žalobcom v otázke právneho posúdenia a to akceptáciou posúdenia vzťahu právneho predchodcu žalobcu a žalovaného ako vzťahu spotrebiteľského a akceptáciou neplatnosti kúpnopredajnej zmluvy, po zopakovaní dokazovania dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správny.

10. Odvolací súd prvú námietku žalobcu o nesprávnom posúdení nároku žalobcu na zaplatenie 12.115,70 eur ako nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty považuje za dôvodnú. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, že súd prvej inštancie zmätočne, v rozpore so žalobou a s obsahom vykonaného dokazovania a bez uvedenia dôvodov posúdil nárok žalobcu ako nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty (viď body 32 až 35 odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie). Vydanie zmätočného rozhodnutia bez ďalšieho nemá svoje právne opodstatnenie, a preto je vždy nevyhnutné takéto rozhodnutie zrušiť najmä z hľadiska ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie. Odvolaciemu súdu však zrušenie napadnutého rozhodnutia neumožňuje ustanovenie § 390 CSP, v zmysle ktorého odvolací súd sám rozhodne vo veci, ak rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo už raz odvolacím súdom zrušené, vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a odvolací súd koná a rozhoduje o odvolaní proti novému rozhodnutiu súdu prvej inštancie.

11. Odvolací súd z vyššie uvedeného dôvodu nariadil vo veci pojednávanie, zopakoval dokazovanie a z vykonaného dokazovania zhodne ako súd prvej inštancie mal za preukázané, že právny predchodca žalobcu ako kupujúci uzavrel so žalovaným ako predávajúcim 17. februára 2007 spotrebiteľskú zmluvu, kúpnu zmluvu o predaji motorového vozidla Škoda Octavia za kúpnu cenu 395.599 niekdajších SK a následne právny predchodca žalobcu toto motorové vozidlo predal dňa 14. marca 2007. Motorové vozidlo bolo 20. mája 2007 OR PZ Bratislava II zaistené na základe podozrenia, že vec pochádza zo spáchaného trestného činu a následnou expertízou bolo preukázané, že na vozidle boli úmyselne pozmenené výrobné číslo karosérie a výrobné číslo motora.

12. Odvolací súd vzhľadom na odvolaciu námietku žalobcu (od ktorej na nariadenom odvolacom pojednávaní síce advokát žalobcu ustúpil) prioritne posudzoval či v danej veci ide o spotrebiteľský spor,

keďže v zmysle § 365 ods.3 CSP odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

13. Podľa § 290 CSP spotrebiteľský spor je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou.

14. Podľa § 52 ods. 1, 2 a 3 OZ v znení účinnom od 1. apríla 2004 do 31. decembra 2007, teda v čase uzavretia zmluvy spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy (1). Dodávateľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (2). Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (3).

15. V danej veci predmetom konania je nárok žalobcu dodávateľa z neplatnej zmluvy uzatvorenej so žalovaným ako spotrebiteľom. Je nesporné, že pôvodný žalobca pri uzatváraní a plnení predmetnej kúpno-predajnej zmluvy vystupoval ako dodávateľ, keďže pri nej konal v rámci predmetu svojej obchodnej, resp. podnikateľskej činnosti a takisto je nesporné, že žalovaný pri uzatváraní a plnení predmetnej spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej a podnikateľskej činnosti napriek tomu, že odpredával viacero motorových vozidiel. Je potom nevyhnutné uzavrieť, že predmetná zmluva je zmluvou spotrebiteľskou v zmysle § 52 ods. 1 OZ. Podľa názoru odvolacieho súdu bola splnená i podmienka uvedená v § 290 CSP a to že predmetný spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplýva, resp. súvisí s predmetnou spotrebiteľskou zmluvou, keďže za spory súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou je potrebné považovať aj nároky z bezdôvodného obohatenia, ktoré majú pôvod v spotrebiteľskej zmluvy.

16. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, keďže boli splnené všetky predpoklady vyššie citovaného ustanovenia § 290 CSP, prejednávany spor je sporom spotrebiteľským. Na tomto závere nemôže nič zmeniť skutočnosť, že žalovaný uzavrel s právnym predchodcom žalobcu viacero kúpno-predajných zmlúv. Námitka žalobcu v podanom odvolaní, že nejde o spotrebiteľský spor, resp. spor zo spotrebiteľskej zmluvy je preto nedôvodná.

17. Žalobca v odvolaní pôvodne tvrdil platnosť kúpnej zmluvy o predaji motorového vozidla Škoda Octavia uzatvorenej medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným, na nariadenom odvolacom pojednávaní advokát odstúpil i od tejto odvolacej námietky. Odvolací súd zhodne so záverom odvolacieho súdu v jeho uznesení sp.zn. 24Co/149/2019 z 20. septembra 2017 dospel k záveru, že kúpna zmluva uzavretá medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným 17. februára 2007 je neplatná, pretože touto zmluvou žalovaný disponoval s vecou, ku ktorej mu nesvedčalo vlastnícke právo.

18. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

19. Podľa § 123 Občianskeho zákonníka vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

20. Právny úkon je charakterizovaný ako subjektívna právna skutočnosť aprobovaná právnym poriadkom, pre ktorú sú charakterizované nasledovné znaky:

- a) prejav vôle,
- b) prejav vôle smeruje k vzniku, zmene a zániku práv a povinností
- c) prejav vôle právny poriadok uznáva
- d) právny poriadok s právnym úkonom spája tie následky, ktoré konajúci chcel.

21. Ustanovenie § 37 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka kladie požiadavky pre súladnosť vyššie uvedených znakov pre to, aby určitý úkon fyzickej alebo právnickej osoby bol považovaný za platný právny úkon. Nedostatky úkony považujeme za vady úkonu a v závislosti o aké vady ide, rozlišujeme ich dôsledky, ktorými môže byť: absolútna a relatívna neplatnosť právneho úkonu, odstúpenie od zmluvy, možnosť odporovať právnemu úkonu. Absolútna neplatnosť právneho úkonu pôsobí voči každému a

neplatný právny úkon nevyvoláva žiadne následky, ktoré boli týmto úkonom sledované, avšak vyvoláva zodpovednostné vzťahy, a to zodpovednosť za náhradu škody, ale prípadne aj vznik povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie.

22. V súdenom prípade, žalobca ako kupujúci uzavrel so žalovaným ako predávajúcim 17.2.2007 kúpnu zmluvu o predaji motorového vozidla Škoda Octavia za kúpnu cenu 395.599 Sk. Motorové vozidlo následne žalobca predal. Motorové vozidlo bolo zaistené dňa 20.5.2007 ORPZ Bratislava II, obvodným oddelením PZ Vrakuňa na zistenie skutkového stavu veci, na základe podozrenia, že vec pochádza zo spáchaného trestného činu. Neskôr bolo expertízou preukázané, že na vozidle boli úmyselne pozmenené výrobné čísla karosérie a motora.

23. Zmluvné prevody vlastníckeho práva sú v Slovenskej republike v zásade založené na princípe, že nikto nemôže previesť viac práv, než sám má. Inak povedané, ani existencia platnej zmluvy medzi prevodcom a nadobúdateľom nemôže spôsobiť prevod vlastníckeho práva na nadobúdateľa, ak prevodca sám nebol vlastníkom, alebo ak neexistuje výslovné zákonné ustanovenie, ktoré by ustanovovalo opak.

24. Odvolací súd má za to, že prijatím žalovanej sumy na základe neplatnej zmluvy potom došlo na strane žalovaného k bezdôvodnému obohateniu, ktoré je povinný vydať a to s ohľadom na § 457 OZ, ktoré ukladá účastníkovi neplatnej zmluvy povinnosť vrátiť druhému účastníkovi všetko, čo podľa nej dostal. Žalovaný v priebehu konania vzniesol námietku premlčania a žalobca ako pred súdom prvej inštancie, tak i pred odvolacím súdom opakovane tvrdí, že na námietku premlčania nemožno s poukazom na § 107 ods. 3 OZ prihladiť.

25. Podľa § 107 ods. 3 OZ ak sú účastníci neplatnej alebo zrušenej zmluvy povinní navzájom si vrátiť všetko, čo podľa nej dostali, prihliadne súd na námietku premlčania len vtedy, ak by aj druhý účastník mohol premlčanie namietat.

26. Ustanovenie § 107 ods. 3 OZ možno aplikovať iba v prípade synalagmatických záväzkov, keď proti sebe stojí právo, ktoré sa premlčuje, právo na vydanie bezdôvodného obohatenia a právo, ktoré sa nepremlčuje, právo vlastnícke.

27. Podľa § 457 OZ ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal. Ustanovenie § 457 upravuje vzájomnú reštitučnú povinnosť strán neplatnej zmluvy. V žiadnom prípade však nepredstavuje samostatnú skutkovú podstatu bezdôvodného obohatenia. Záväzkový právny vzťah bezdôvodného obohatenia sa zakladá na niektorej zo skutkových podstát § 451 ods. 2. Ustanovenie § 457 len špeciálne upravuje jeho obsah. Predpokladom aplikácie § 457 OZ je, že na základe neplatnej zmluvy už plnili obe zmluvné strany. V prípade neplatnosti zmluvy z dôvodu absencie vlastníckeho práva predávajúceho je zrejmé, že plnil výlučne len kupujúci. Účastníci neplatného právneho úkonu si neposkytli vzájomné plnenie.

28. Odvolateľ, žalobca na nariadenom odvolacom pojednávaní zastával názor o nemožnosti prihliadnuť na námietku premlčania uplatnenú žalovaným. Zastával názor o synalagmatickom vzťahu kupujúceho a predávajúceho, o podmienených plneniach. Odvolací súd mal zo záznamov polície o zaistení motorového vozidla a zo správy Kriministického a expertízneho ústavu PZ za preukázané, že metalografickým skúmaním boli zistené znaky pozmeňovania čísiel karosérie a motora a teda predmet predaja reálne neexistoval. Predávajúci, teda žalovaný nebol vlastníkom motorového vozidla, ktoré bolo predmetom predaja a preto ho nemohol previesť na kupujúceho. To znamená, že kupujúci, teda žalobca sa podanou žalobou nemohol domáhať vrátenia zaplatenej kúpnej ceny oproti vráteniu vlastníctva žalovanému k motorovému vozidlu. Žalovaný sa nemohol domáhať vlastníctva k motorovému vozidlu, teda nemohol sa domáhať práva, ktoré sa nepremlčuje.

29. Povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie z neplatnej zmluvy je preto potrebné vyvodit' z ustanovenia § 451 OZ, v ktorom je bezdôvodné obohatenie vymedzené predovšetkým ako záväzok, z ktorého vzniká tomu, kto sa obohatil povinnosť vydať všetko, o čo sa bezdôvodne obohatil a oproti tomu vzniká i právo toho, na úkor ktorého k obohateniu došlo, požadovať plnenie toho, o čo sa druhý zo subjektov tohto záväzku obohatil.

30. S poukazom na uvedené je zrejmé, že nie je dôvodná aplikácia ustanovenia § 107 ods. 3 OZ a na žalovaným uplatnenú námietku premlčania je dôvodné prihliadnuť. Odvolací súd už vo svojom rozsudku sp. zn. 24Co/149/2016 z 20. septembra 2017, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštanície, ktorý zamietol žalobu žalobcu z dôvodu uplatnenej námietky premlčania (v bodoch 22 až 30 prezentoval jednoznačný záver o premlčaní nároku žalobcu na zaplatenie 12 115,70 eur titulom vydania bezdôvodného obohatenia). Odvolací súd zotrváva na uvedených záveroch a stručne dodáva, že v zmysle § 107 ods. 2 OZ najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo. Žalobca nikdy netvrdil, že by zo strany žalovaného išlo o úmyselné obohatenie. Odvolací súd prioritne prihliadol na trojročnú objektívnu premlčaciu dobu, ktorá začala plynúť odo dňa, kedy k bezdôvodnému obohateniu došlo, teda odo dňa uzatvorenia neplatnej zmluvy medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným dňa 17. februára 2007, v ktorý deň došlo i k vyplateniu kúpnej ceny. Žalobca žalobu podal až dňa 15. decembra 2010, teda po uplynutí trojročnej objektívnej premlčacej doby. Vzhľadom na túto skutočnosť sa subjektívnou premlčacou dobou už odvolací súd bližšie nezaoberal.

31. Odvolací súd na žalobcom poukazované rozhodnutia NS ČR a Krajského súdu v Košiciach neprihliadal, keďže za ustálenú rozhodovaciu prax treba považovať predovšetkým rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, vydávanej Najvyšším súdom Slovenskej republiky od 1.1.1993 s pôvodným názvom Zbierka rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky (pokiaľ neboli v neskoršom období judikatórne prekonané), ako i rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor, alebo výnimočne aj jednotlivé rozhodnutie, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili, prípadne ich akceptovali a vecne na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj rozhodnutia publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávanej Najvyšším súdom ČSFR, Najvyšším súdom ČR a Najvyšším súdom SR v dobe do 31.12.1992, ako aj rozhodnutia uverejnené v Zborníkoch stanovísk, správ o rozhodovaní súdov a súdnych rozhodnutí Najvyšších súdov ČSSR, ČSR a SSR vydaných SEVT Praha v rokoch 1974 (č. I, 1965 - 1967), 1980 (č. II, 1964 - 1969) a 1986 (č. IV, 1970 - 1983), pokiaľ sú stále použiteľné (najmä z hľadiska ich súladu s hodnotami demokratického právneho štátu) a neboli prekonané neskoršou judikatúrou. Napokon vzhľadom na čl. 2 ods. 2 CSP je potrebné za ustálenú rozhodovaciu prax považovať aj rozhodovaciu prax ďalších najvyšších súdnych autorít, a to Ústavného súdu Slovenskej republiky, Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie.

32. Po vyčerpaní relevantnej odvolacej argumentácie žalobcu, s poukazom na vyššie uvedené zdôvodnenie, odvolací súd dospel k záveru, že ani jeden z uplatnených odvolacích dôvodov nebol spôsobilý viesť k inému rozhodnutiu, ako prijal prvoinštančný súd v preskúvanom rozsudku a i keď z iných dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštanície vo veci samej i v časti trov konania podľa § 387 CSP potvrdil.

33. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 § 262 ods. 1 CSP a v konaní plne úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

34. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).